

Engin Erkiner: *Frantz Fanon 1960'lı yıllarda yoğunlaşan sömürge kurtuluş hareketlerinin tanınmış insanlarından birisidir. Fransız sömürgeciliğine karşı verilen Cezayir kurtuluş savaşını desteklemiştir ve az rastlanılan bir mesleğe sahiptir: psikolog doktordur.* Fra
nsız sömürgeciliği başka ülkelerin sömürgeciliklerine benzemez. Cezayir, Fransa'nın parçası olarak kabul edilir. Cezayirli de Fransız vatandaşdır ama ikinci sınıf vatandaşlardır.

Fransa ordusu, Cezayir kurtuluş savaşına karşı vahşi bir terör uygular. Özellikle Fransız paraşütçüleri tarafından uygulanan yoğun işkence, Fransız olan ve Cezayirli desteklemek için savaşa katılan Henri Aleg tarafından **S**
orgu
isimli kitapta anlatılmıştır.

Fanon'un tek ünlü yapıtı vardır: Türkçeye **Toprağın Lanetlileri** olarak çevrilen **Die Verdammten dieser Erde**
veya İngilizcesiyle
The wrecked of the Earth.

Fanon, kitabında, sömürgecilik yönetiminin sömürge insanında yarattığı psikolojik yıkıntıyı ele alır. Kitabı, Cezayir'de çalıştığı süre içinde elde ettiği bilgilere dayanarak yazmıştır.

Tıpkı bir çocuğa ya da bir kadına sürekli uygulanan baskı ve şiddet gibi, bir halka karşı da yapılan benzeri uygulama, onun kişiliğini tahrip eder. Bozulmuş bir kişilik ortaya çıkar.

Fanon, sömürge halkının bu durumdan kurtuluşunun, kişiliğini onarmasının yolu olarak, sömürgeciye karşı şiddete başvurulmasını görür.

Fanon'a göre böyle bir durumda uygulanan şiddet, onu uygulayanı ya da sömürge insanını özgürleştirir.

Fanon'un kitabına uzun bir Önsöz yazan Jean Paul Sartre bu durumu şöyle açıklar: Bir sömürgeci öldürüldüğünde gerçekte iki kişi öldürülmüş olur: sömürgeci ve bir köle.

Sömürge insanı burada kendisini de öldürmüş, yeniden doğmuştur.

Gandi'nin aksine Fanon, sömürge insanının şiddet kullanmasından yanadır.

Bu şiddet hangi oranda olur, ne kadar uzun sürer, ülkesine göre değişir.

İki örnek aydınlatıcı olacaktır.

1970'li yılların başlarında sinemalarda **Kanlı Ada** adıyla oynamış, gerçek adı **Quemada** olan bir film vardır. Film Antiler'deki bir adadaki kurtuluş mücadelesini anlatır. İlk mücadele adayı işgal etmiş olan Portekizlilere karşı verilmektedir. İsyancılar ilk eylem olarak bir karakolu basarlar ve Portekiz askerlerini öldürürler. Baskının ardından filmin baş aktörü –filmdeki adıyla Jose Dolores- gözleri parlayarak tipik bir Fanon cümlesi söyler:

“Portekizli de öldürülebilir.”

Burada sorun öldürmek değil, bir sınırı aşabilmiş olmak, sömürgeciye karşı, onun en somut ifadesi olan silahlı güce karşı başkaldırabilmektir.

İkinci örnek, yıllar öncesinde Milliyet gazetesinde yer almıştı. Gazetede PKK'ye karşı savaşmış olan askerlerin anıları yayınlanıyordu.

Bir asker çatışmayı anlatıyor. Taraflar birbirlerine oldukça yaklaşmışlar. İki taraf da sürekli ateş

15 AĞUSTOS VE FANON

Geschrieben von: Erkiner

Samstag, den 14. August 2010 um 21:48 Uhr -

ediyor. Anısını anlatan askerin önündeki asker bir gerilla tarafından vuruluyor. Ve ardından askeri çok şaşırtan bir şey oluyor: Gerilla silahını atıyor ve “vurdum onu, vurdum onu” diye bağırarak oynamaya başlıyor.

Bu gerilla belli ki fazla yaşamadı, ama tutumu Fanon’un tezine dayanılarak kolaylıkla açıklanabilir.

15 Ağustos, Kürt halkının travmalarından kurtulmasının da başlangıç tarihidir.

O yılların simgesi Diyarbakır Cezaevi’dir.

Hepimiz işkence gördük, hepimiz cezaevi gördük, ama bu cezaevinde yapılanları okuyarak kavrayamıyorsunuz. Yapılanlara işkence denilemez, vahşettir. Bu vahşetin tek amacı, Kürt halkının yaşadığı travmayı derinleştirmektir.

“Kişiliğinizi öyle bir bozacağız ki, bir daha düzeltemeyeceksiniz!”

Yapılmak istenilen buydu...

Buna karşı şiddetten başka hiçbir yol yoktur...

Burada şiddet, Fanon’un belirlemesiyle, özgüvenini kazanmanın, kendine olan saygını kazanmanın da yoludur.

Aradan 26 yıl geçti...

15 AĞUSTOS VE FANON

Geschrieben von: Erkiner

Samstag, den 14. August 2010 um 21:48 Uhr -

Genelkurmay dağa çıkışların azalmadığını hatta arttığını açıklıyor.

Gerekçe olarak, bölgedeki yüksek işsizlik gösteriliyor.

Gençlerin işi olmadığı için dağa çıkıyorlarmış!

Bu genç insanların Abdullah Öcalan'a yazdıkları mektupları okuduğunuzda ise başka bir şey görüyorsunuz. Açık olarak ifade edilmese bile satırların arasında Fanon'u görmek mümkün...

Dağ onlara yeni bir kişilik kazandırıyor. Dağ ve silah isyanın simgeleridir.

26 yıllık savaştan sonra önemli oranda azalmış olsa bile, baskının değişik biçimlerinin yarattığı travmanın gençlerde ortadan kalktığı söylenemez.

Dağ ve silah bu travmadan çıkış yolu olduğu için çekicidir...

Genelkurmay, hükümet, yandaş medya ve türlü çeşitli liberallerimiz de sorunu hala işsizlik, aldatılmışlık, baskı vb. ile açıklamaya çalışıyor.

Herkesin Fanon okumaya ihtiyacı var anlaşılan...